

W krainie sadów i winnic

Przed obchodem winobrania w Zaleszczykach

Zaleszczyki, we wrześniu.

Alb jesień, w owoce bogatą, zobaczył: w całej okazałości, trzeba jechać na Podole, na jego południowy kraniec, do naddniestrzańskich jarów. Tam jest kraina sadów i winnic Polski.

Na rynku w Zaleszczykach drewniane ławy straganów zasypane są owocami. Nie tylko dużo, lecz i tanio. Gruszek w bród, winogrona się zaczynają, z melonami i kawonami już wielki pośpiech, bo wprost w oczach dojrzewają. Obok dorodne jarzyny, całe stosy pomidorów, kukurydzy, bakłażanów. Jąbłka wczesne, które wkrótce ustąpią miejsca późniejszym odmianom.

Ciepły na rynku owocowym w Zaleszczykach są zachęcające: za kilogram dobrych jabłek płaci się 15-30 groszy za melony najlepszego gatunku po 50 groszy, za winogrona — 1 złoty. Jeżeli chodzi o pomidory, to urodzaj sprzyjał taką obniżkę ceny, że znaczną część plonu zostawiają rolnicy na polu, używają na karmę dla zwierząt, gdyż zapotrzebowanie w hurcie zupełnie ustało, a cena zatrzymała się na 3 groszach za 1 kilogram.

Już o parę kroków od rynku, na którym sprzedaje się owoce, oglądamy sady zaleszczyckie, które produkują. Całe miasteczko, które dzisiaj rozrasta się na miasto i zarazem uzdrowisko, jest właściwie jednym ogrodem, uroczą oazą zieleni. W sadach odchylone gałęzie jabłoni i gruszy, obsypane złotym i czerwonym owocem. Słicznie powycinane liście winogron chronią, niby skrzydółka, jasne i różowe kiście owoców.

Dobrymi szosami podolskimi łatwo dostać się na szerokie szlaki wyżyny i przecinających ją przepięknych jarów: to kraina sadów i winnic. Mijamy wieloletnie sady morelowe, brzoskwinie, pędzimy drogami, obsadzonymi drzewami czereśniowymi i orzechowymi. Na zboczach jarów, na stokach pagórków, w dolinach osłoniętych od wiatru, widać równymi rzędami rozpięte szczyty winorośli, charakterystyczne paliki, sterczące, niby szpilki na wielkiej poduszce koronczarki. Mamy w Polsce dużo sentymentu do drzew i sadów, lecz zobaczyć wzorowo zasadzone winnice — to specjalna przyjemność, której dawniej doznawało się tylko zagranicą.

Szlachetny owoc, doskonale wyrażający konkurencję z zagranicą, do użytku deserowego i do produkcji wina gronowego, uprawiany jest obecnie na Podolu na obszarze 150 hektarów. Co roku rozszerza się zasięg uprawy winnicy, gdyż ludność widzi wielkie korzyści tej pracy. Tereny na zboczach jarów od południa, nie nadające się pod uprawę zbóż i służące jedynie, jako marne pastwiska dla owiec, z trawami, wypalnymi przez gorące słońce — są najlepszymi terenami pod uprawę winorośli. Plon z winnicy daje gospodarzowi około 10-krotny dochód w porównaniu ze zbożem.

Sadownictwo i plantowanie win na Podolu przybiera żywiołowe rozmiary. Zarówno właściciele

Walka z hałasem ulicznym

w miastach polskich

Liga Drogowa przystępuje w najbliższym czasie do energicznej walki z hałasem ulicznym w miastach polskich. Zwalczanie hałasu jest u nas ciągle jeszcze sprawą aktualną, podczas gdy np. w Niemczech, Anglii i Stanach Zjednoczonych A. P., powstały już specjalne instytucje, poświęcone badaniom i zwalczaniu hałasu; ponadto zagranicą istnieje już bardzo bogata literatura naukowa, poświęcona temu zagadnieniu.

Liga stoi na stanowisku, że walka z hałasem prowadzona być może u nas prawidłowo dopiero po zbadaniu natężenia hałasu i ustaleniu jego szkodliwości; tylko wówczas bowiem będzie można wskazać skuteczne sposoby walki. Hałas na ulicach miast polskich powodują przede wszystkim środki komunikacyjne, mianowicie: zaprzęgi konne (zwłaszcza fura), pojazdy mechaniczne i tramwaje.

Każdy środek lokomocji wytwarzając hałas w inny sposób. Wozy ciężarowe o obręczach żelaznych powodują hałas wskutek uderzenia

A B C sportowe

Wyjechała do Berlina reprezentacja kolarska Polski

Reprezentacja kolarska Polski, która weźmie udział w wyścigu szosowym Polska — Niemcy na trasie Berlin — Warszawa, a który to wyścig trwać będzie od 8 do 13 b. m. — odbyła 4-dniowy obóz kondycyjny na Białanach. Z wymienionych kilkakrotnie na tym miejscu nazwisk zabrakło w obozie Kluję oraz Kielbasę.

Do wczoraj wieczorem Kluj nie przybył do Warszawy choć przesłał komandorowi wyścigu papiero, celem wyrobienia paszportu zagranicznego. Kluj podczas jednego z ostatnich wyścigów został kontuzjowany, zachodzi więc przypuszczenie, że Kluj nie wyleczył się jeszcze. Jest już prawie zdecydowane, że zamiast Kluję pojedzie do Berlina Cieniewski, przewidziany dotąd jako rezerwowy.

Nie przyjechał również na obóz Kielbasa, którego nie chce zwolnić z manewrów 21 pułk piechoty, motywując, że Kielbasa jest w złej formie, skoro... nie wysłano go na olimpiadę. A więc i Kielbasa nie pojedzie do Berlina. Zamiast niego wyjedzie drugi rezerwowy, Ignaczak.

Kolarze spędzili czas na obozie, lekko trenując się, ale zato mocno dożywiając się. Codziennie gospodarz wyścigu, Bursztynowicz dowoził na Białany mięso i owoce, a że apetyty dopisywały naszym zawodnikom, zapasy znikały szybko.

Reprezentacja nasza opuściła Warszawę wczoraj o g. 22.14 Rzem z zawodnikami jedzie kapitan związkowy Pobudejski, trener Wisznicki i gospodarz Bursztynowicz. Kierownictwo wyjeżdża w niedzielę rano.

Przed jubileuszem Warszawskiego Tow. Cyklistów

Najstarsza organizacja sportowa w Polsce, WTC obchodzi w tym roku jubileusz 50-letniego istnienia. Uroczystości jubileuszowe odbędą się w najbliższą niedzielę.

Na torze na Dynasach o godz. 16-iej WTC organizuje wielkie wyścigi kolarsko-motocyklowe o ciekawym i urozmaiconym programie. W ramach zawodów zakończony będzie pierwszy w Polsce wyścig szosowy za prowadzenie motoru na trasie Warszawa — Radom — Warszawa.

Program wyścigów torowych przewiduje konkurencje sprinterów, długodystansowy wyścig na 25 km., tandemy, wyścig młodzieki, oraz wyścigi motocyklowe.

W wyścigach motocyklowych rekordzista polski Grabowski zapowiedział ponownie próbę pobicia rekordu Polski na dystansie trzech kilometrów.

Na zawody ofiarował nagrodę P. Prezydent R. P. Poza tym zawodnicy walczyć będą o nagrody pp. ministrów oraz instytucji i działaczy sportowych.

Kronika sportowa

ODWOLANY WYJAZD WALASIEWICZOWY

W czwartek miała wylecieć z Warszawy samolotem do Helsinek Walasiewiczówna na międzynarodowe zawody lekkoatletyczne. Fiński Związek Lekkoatletyczny przysłał depesze z zawiadomieniem odwołania zawodów, wobec czego Walasiewiczówna pozostała w Warszawie.

DOKOŁA RUMUNII

W czwartym etapie kolarskiego wyścigu dokoła Rumunii rozegrano na dystansie 182 km., zwyciężył Ludose (Rumunia). Z Polaków Duda przybył na siódme miejsce, Daniel zaś znalazł się w drugiej dziesiątce.

Piąty etap wygrał Francuz Gallien. Polacy zajęli dalekie miejsca mianowicie Daniel 17-te a Duda 19-te.

W ogólnej klasyfikacji Polacy znajdują się w drugiej dziesiątce zawodników.

Z KONKURSÓW W RYDZE

W Rydze, w międzynarodowych zawodach konnych odbyły się dwa konkursy. W konkursie szybkości zwyciężył por. Komorowski (Dunkan). Drugie miejsce zajął por. Gutowski (Zrachor), trzecie Sokolowski (Zbieg).

W konkursie dla koni, które nie zdobyły I lub II nagrody, zwyciężył por. Gutowski (Warszawianka).

PROTEST „WARTY” W SPRAWIE HELJASZA

Macierzysty klub Heljasza „Warta” (Poznań) wystosował do PZLA list, protestujący przeciwko zawieszeniu Heljasza. „Warta” domaga się wyczerpujących wyjaśnień i motywów zawieszenia. Od losów protestu „Warta” uzależnia udział swoich lekkoatletów w nadchodzących mistrzostwach Polski.

Okradziony Egipcjanin otrzyma swoją własność

Donosiliśmy już przed kilku dniami o okradzeniu studenta, Egipcjanina, Anwar Elgindi, lat 21, mieszkańca miasta Taname w Egipcie, który ukradł aparat fotograficzny „Leica” i światłomierz.

Obecnie policja warszawska zdolała ustalić, że aparat okradzionego Egipcjanina znajduje się w lombardzie miejskim, gdzie zastawił go za 80 zł. fotograf uliczny Arkadiusz Kreczkowski (Marii Kazimierzy 81).

W toku dochodzenia ustalono, że na dworcu grasował w dniu 19 ub. m. w chwili przejazdu wycieczki z Niemiec do Polski niejaką Hipolit Karwowski. Zatrzymany Kreczkowski oświadczył, że aparat właśnie kupił od Karwowskiego z zawodu stajaniarza na torze wyścigów konnych. W chwili aresztowania Karwowski spał w słoju siana. Karwowski jest znany policji międzynarodowym złodziejem, który wstawił się niejedną krndzieją zagranicą. Karwowski grasował głównie w pociągach tranzytowych, polując głównie na cudzoziemców.

Policja aparat z lombardu wykupiła, przelała go do posesłwa egipskiego w Warszawie, skąd aparat będzie wysłany do Egipcu i oddany prawemu właścicielowi.

Wiadomości z toru

Wyniki gonitw z dnia 3 września

GON. 1. Dyst. 2100 m., nagr. 1600 zł. 1) Oktawa, 2) Raniewicz, 3) Muezzin (30,5), 3) Kuternoga (22), 4) Olimpia (11,5). Wygr. w 2 min. 18 s. latwo o 3/4 dl. Tot. 15, franc. 1 i 10 zł.

GON. 2. Dyst. 1100 m., nagr. 2400 zł. 1) Pierwszy Konsul, 2) Cylma (8), 3) En Avant (20,5), 4) Parnar (44), wyc. Pozydon, Hamlet II, Paiva, Etna III i Piano. Wygr. w 1 min. 8 s. w zaciętej walce o krótką szyję. Tot. 31, fr. 8-6.

GON. 3. Dyst. 1800 m., nagr. 1800 zł. 1) Kryniczanka, 2) Pasternak, 2) Magilla (19), 3) Ellora (38,50), 4) Ilias (11), 5) Ottawa (126), wyc. Latona, Muzia i Rywaka. Wygr. w 1 min. 55 s. latwo o 3/4 dl. Tot. 18, fr. 9, 5, 3, 5.

GON. 4. Dyst. 1100 m., nagr. 3000 zł. 1) Loyal, 2) Lipowicz, 2) Noisetta (27), 3) Ivesse (46), 4) Paiva (36), 5) Etna III (63), wyc. Hestia, Peryskop i Parnar. Wygr. w 1 min. 9 s. latwo o 3/4 dl. Tot. 7,5, franc. 6,5 i 8 zł.

GON. 5. Dyst. 1800 m., nagr. 2200 zł. 1) Tototte, 2) Klamar, 2) Leb w Leb (11,50), 3) Komis (36), 4) Juras (14,50), wyc. Elba, Nord, Herakles, Milo i Ławnik. Wygr. w 1 min. 54 s. latwo o 2,5 dl. Tot. 21,5, fr. 8,5 i 8 zł.

GON. 6. Dyst. 1100 m., nagr. 1800 zł. 1) Piano, 2) Dorosz, 2) Lech II (24,5), 3) Excelsior (34), 4) Night Breeze (23,5), 5) Panama (165), 6) Primavera II (100,5), 7) Nitrat (147,5), 8) Dęblin (19), wyc. Nazdar. Ana pozostała na starcie. Wygr. w 1 min. 8 s. w walce o 1 dl. Tot. 13, fr. 6,50.

GON. 7. Dyst. 250 m., nagr. 1400 zł. 1) Kryton, cht. Zając, 2) Nereida (22), 3) Grand (12), 4) Fuzzer (37,5), 5) Gawełda (51), wyc. Kuternoga, Fluksja, Kalina II i Giovanni. Wygr. w 2 min. 17 s. latwo o 3/4 dl.

Dobre wypłaty za konie faworyzowane

Oktawa swobodnie wygrała gonitwę od Muezzina, uzyskując przewagę 3/4 dl.

Ogólnie faworyzowana Cylma wzięła czągar prowadzenia gonitwy na siebie. Cały czas w gonitwie plynęła przez En Avant, z czego skorzystał Pierwszy Konsul i w zaciętej walce zdołał utrzymać przewagę krótkiej szyi.

Wyjątkowo pod dobrą wróżba zaczął sezon jesienny z. Pasternak. Przez trzy pierwsze dni sezonu przy pomocy publiczności zaczynając powracać do swej starej dobrej formy. I tym razem przeprowadził Kryniczankę po mistrzowsku, wychodząc zdecydowanym finiszem już w poł. Prostej na czoło stawki.

Najlepszy przedstawiciel 2-letniej generacji stajni gen. Andersa, nie zawiódł pokładanych nadziei, wygrywając łatwo gonitwę od Noisetta. Szereg „cerowanych” wielkości, jak Impet II, który nie mógł wygrać II grupy, powiększył również klasowy 4-let w Leb, którego na finiszu łatwo pobita Tototte.

Liczniejsza stawka dwulatków na starcie. Doświadczony ogiera Piano z Dorosz, niegdyś „specjalista” od dwulatków, ruszył w czołowej stawce i na prostej w walce wygrał od Lecha II.

Ostatnią grupę wygrał łatwo Kryton, stajni Golejewko, z miejsca do miejsca. Grand, jak i cała stajnia, nie jest jeszcze w porządku.

200 robotników w ogniu i ogień w łódzkiej fabryce Braci Geyer

ŁÓDŹ, 3. 9. W czwartek o godz. 19-iej wybuchł groźny pożar w wykończalni, farbiarni i suszarni „Braci Geyer” przy ul. Zgierskiej 96.

Pożar wybuchł w chwili, gdy w fabryce pracowało dwustu robotników. Zanim zdążyli oni opuścić mury fabryki, cały budynek stanął w płomieniach. Na miejsce pożaru przybyło 6 oddziałów straży pożarnej, które zajęły się ratowaniem robotników oraz zlokalizowaniem ognia. Jeden z robotników, 66-letni Józef Soczyński, któ

Polsko-amerykańska olimpiada

CHICAGO, 4. 9. Na ostatnim posiedzeniu Polskiej Rady Międzyzrądzającej zapadła uchwała urządzania Polsko - Amerykańskiej Olimpiady w Chicago z udziałem sportowców polskich i amerykańskich.

„FUNDUSZ OBRONY MORSKIEJ musi być uważany za równoległy z FUNDUSZEM OBRONY NARODOWEJ: każdy, kto składa ofiarę na obronę morską, dopełnia tem samem obowiązku obywatelskiego względem Funduszu Obrony Narodowej”.

(Z oświadczenia, złożonego w dniu 28. VI. 1938 r. przez gen. dyw. K. Sosnkowskiego. Prezesa Zarządu POM, w imieniu Prezesa Rady Ministrów.)

Proces w Wadowicach O ukrywanie Doboszyńskiego

KRAKÓW, 4. 9. Dotychczasowy stan śledztwa w sprawie Doboszyńskiego i towarzyszy nie wykazuje, że zakończone ono zostanie w ciągu miesiąca września. Doboszyński czuje się obecnie dobrze, pozostaje on na wikcie więziennym. Według obiegających pogłosek obrony inż. Doboszyńskiego miał podjąć się oprócz adwokatów Pozowskiego i Stypułkowskiego, mec. Szurlej. Sprawa ta nie została jeszcze definitywnie załatwiona.

Sąd okr. w Wadowicach rozpatrywał sprawę Andrzeja i Albina Kudziów, oskarżonych o ukrywanie Doboszyńskiego po napadzie na Myślenice. W czasie rozprawy zeznał m. in. wywiadowca policyjny Łazarz, który w przebraniu przybył do Kudziów i przedstawił się im jako towarzysz Doboszyńskiego. Kudziowie mieli mu wówczas opowiedzieć, że przez jedną noc udzielili Doboszyńskiemu schronienia w ich domu, a następnie ukryli go w lasach i tam donoszą mu żywność.

Sąd, celem przesłuchania dalszych świadków, a wśród nich inż. Doboszyńskiego, rozprawy odroczył. Oskarżonych bronią adwokaci dr. Zając i dr. Majka.

Wyrok II-ej Instancji w procesie o zamachy bombowe

POZNAN, 3. 9. Sąd apelacyjny w Poznaniu ogłosił wyrok w procesie członków Stronnictwa Narodowego, oskarżonych o dokonanie na terenie pow. kościańskiego szeregu zamachów bombowych.

Sąd apelacyjny podwyższył głównemu oskarżonemu Teofilowi Walkowskiemu karę z 2 do 3 lat więzienia, osk. Walczaka skazał na 2 lata więzienia, skazanym na 10 mies. więzienia wykonanie kary zawiesił.

W stosunku do pozostałych oskarżonych wyrok pierwszej instancji sądu okr. w Lesznie został zatwierdzony.

Zabójstwo komendanta „Strzelca” z L manowej

NOWY SĄCZ, 4. 9. Duże wrzenie zrobiło na Podhalu w czerwcu b. r. zabójstwo, dokonane na osobie komendanta oddziału Związku Strzeleckiego w Olszówce, pow. Limanowa, s. p. Stanisława Kaczmarczyka.

Pod zarzutem brania udziału w tem zabójstwie aresztowała policja 9 osób, przeciwko którym następnie przygotowany został przez prokuraturę przy sądzie okręgowym w Nowym Sączu akt oskarżenia. Sprawę tę rozpatrzył sąd okręgowy w Nowym Sączu w czasie sesji wyjazdowej.

Przebieg zajęcia ustalony aktem oskarżenia był następujący: 24 czerwca br. w czasie odbywającego się w Olszówce odpustu członek Zw. Strzeleckiego Franciszek Zapala napadnięty został przez kilku osobników, którzy mając do niego urazę osobistą, zaczęli go bić. Widząc to Wojciech Kościelniak, pobiegł do mieszkania Stanisława Kaczmarczyka.

Pozwolenie na pochód otrzymała P. P. S.

W nadchodzącą niedzielę, dn. 6 września przypada 30 rocznica historycznej krwawej środy w r. 1906, podczas rewolucji. Z okazji tej rocznicy odbędzie się w Warszawie szereg obchodów organizacji wojowników o niepodle-

głość.

Komisariat Rządu m. st. Warszawy zezwolił na uliczny pochód organizowany przez Polską Partię Socjalistyczną przez ulice śródmieścia do miejsca straceń w Cytadeli.